

Tuusulanjärvi Uudenmaan maakuntajärvi

Tuusulanjärven rannoilla on eletty ja viljelty maata vuosisatojen ajan. Järvi on yhdistänyt kyltien asukkaita, tuonut elannon kalastajille ja innoittanut Suomen taiteen kultakauden taiteilijoita, heidän joukossaan säveltäjä Jean Sibelius, taidemaalari Pekka Halonen ja Eero Järnefelt sekä kirjailija Juhani Aho.

Tänään järvi on merkittävä virkistysalue paikallisille asukkaille ja virkistyskäyttö tuo alueelle ihmisiä kauempaakin. Järvellä viihtyvät niin kalastajat, lintuharrastajat kuin luonnossa liikkujat. Myös taiteilijoiden jättämä kulttuuriperintö on vahvasti läsnä, sillä seudulla toimii useita museoita. Vuonna 2011 Tuusulanjärvi valittiin yleisäänestyksellä Uudenmaan maakuntajärveksi koko Suomen suurimmalla äänimäärällä.

kuva: Tero Taponen

Tuusulanjärven ongelmana on rehevöityminen

Tuusulanjärven rehevöityminen on seurausta pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta valuma-alueella. Liiallinen ravinnekuormitus aiheuttaa rehevöitymistä, joka näkyy järven pintaa peittävinä sinilevälauttoina, rantojen umpeenkasvuna ja särkikalojen lisääntymisenä muiden kalojen kustannuksella.

Taajamien jätevesikuormitus kiihdytti järven rehevöitymistä 1950- ja 1960-luvuilla. Jätevedet johdettiin Viikin puhdistamolle vuonna 1979 ja veden ravinnepitoisuudet pienenivät, mutta sinileväkukintoja esiintyi yhä vuosittain. Syynä oli rehevöityneen järven sisäinen ravinnekuormitus ja suuri hajakuormitus. Sen on laskettu olevan kaksinkertainen sietokykyyn nähden. Ulkoisen ravinnekuormituksen vähentäminen onkin järvikunnostuksen perusta. Valuma-alueella tehtävät kunnostustoimet vaikuttavat kuitenkin hitaasti ja tulokset ovat havaittavissa vasta vuosien tai vuosikymmenten jälkeen.

Vesiensuojelu on pitkäjänteistä työtä

Tuusulanjärven kunnostustyöt alkoivat ilmastuksella jo 1970-luvulla. Tuusulanjärven suojeluun herättiin toden teolla kesän 1997 sinileväesiintymien jälkeen. Tuolloin syntyi kansanliike, Pro Tuusulanjärvi, jonka aktiivisuuden ansiosta alkoi laajamittainen kunnostus vuonna 1998. Tuusulanjärven kunnostuksen rahoituksesta ovat vastanneet Järvenpään kaupunki, Tuusulan kunta ja valtio.

Tuusulanjärven kunnostushanke on toteuttanut 20 vuoden aikana

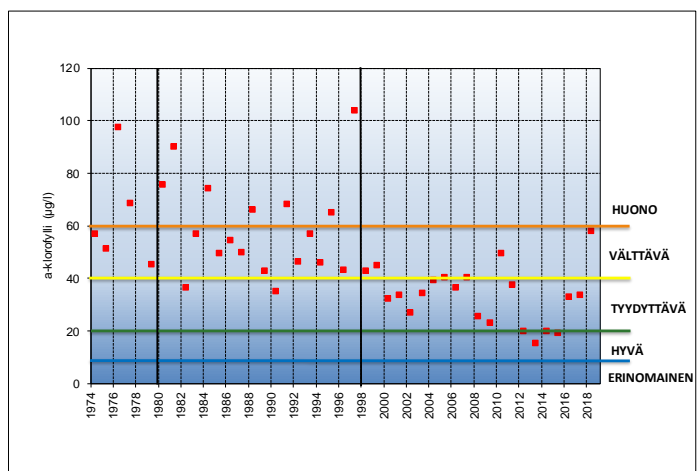
- hoitokalastusta
- alusveden hapetusta
- maatilojen ympäristöneuvontaa
- haja-asutuksen jätevesineuvontaa
- monimuotoisia kosteikkoja ja laskeutusaltaita
- rantaruoppauksia virkistyskäytön edistämiseksi.

Tuusulanjärven vedenlaatu on jo parantunut

Tuusulanjärven veden laatua, plankton- ja pohjaeläinyhteisöjä, vesikasvillisuutta, linnustoa ja kalastoa sekä järveen tulevan kuormituksen määrää seurataan kunnostustoimien vaikutusten arvioimiseksi.

Tuusulanjärven ekologinen tila on välttävä vuoden 2015 luokittelun mukaan. Kunnostustyön tavoitteena on hyvä ekologinen tila. Siihen menee vielä aikaa ja uhkan tavoitteen saavuttamiselle aiheuttaa ilmastonmuutos, sillä sateet ja leudot talvet lisäävät ravinteiden huuhtoutumista valuma-alueelta.

Tuusulanjärven veden laatu on kunnostustoimien ansiosta parantunut merkittävästi ja sinileväkukinnat ovat vähentyneet. Joinakin 2000-luvun kesinä sinilevää ei ole havaittu lainkaan, ja esimerkiksi vuosina 2012 ja 2013 järvi pysyi uimakelpoisena koko kesän ajan. Järven tila ei kuitenkaan ole vakaa, vaan sinileväkukintoja voi yhä esiintyä, kuten lämpiminä kesinä 2010 ja 2018. Kuvassa levämäärää kuvaavan a-klorofylli-pitoisuuden muutokset suhteessa ekologisen tilan raja-arvoihin vuosina 1974 - 2018

lisätietoa: www.tuusulanjarvi.org

Loutinojan suulle ruopattiin
hajotusojasto Lintulahdet Life-
hankkeessa vuonna 2002
kuva: Tero Taponen

Tuusulanjärven tilaa on seurattu
pitkään. Kuvassa sedimentti- ja
hapetustutkimusta 1990-luvulla
kuva: KUVES

Pohjaeläintutkimus kuuluu järven
seurantaohjelmaan.
kuva: Heidi Värttö

Hoitokalastusnuotan selvittelyä
syksyllä 2018
kuva: Miska Etholen

kuva: Lauri Haikonen

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Tuusula 2019